

labod

Leto XV.

Novo mesto, 14. 4. 1989

številka 7

glasilo delovne organizacije labod tovarne oblačil novo mesto

v današnji številki

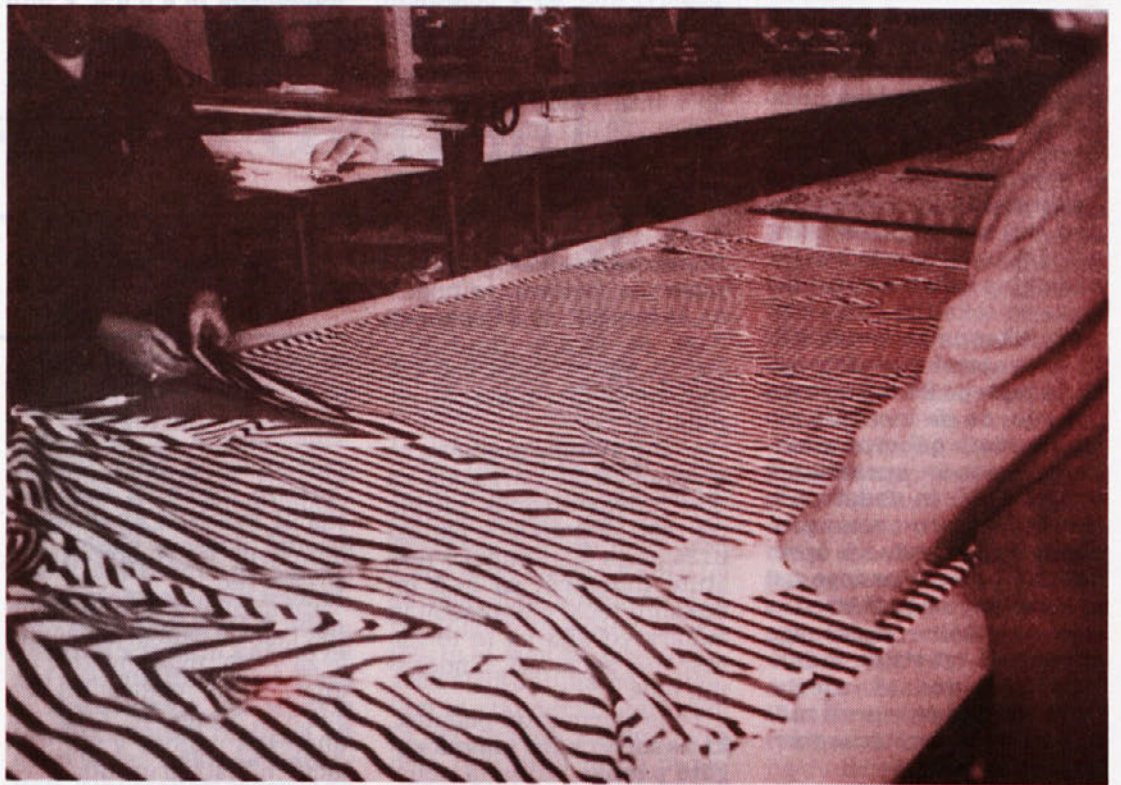
— Predstavljamo vam poglede odgovornih v tozdih za dvig produktivnosti. S tem v zvezi smo jih povprašali tudi po številu delavk, ki ne dosegaajo norme, in kaj je storjenega, da bi to preseгли.

— Vprašanje — odgovor o možnostih 4-urne bolniške

— Kako se obračamo k tržnemu gospodarjenju v polnem pomenu besede — govori sestavek Prihaja Ella Vivaldi

— Novice iz naših tozdov

— Osrednji prispevek je namenjen težkemu položaju tekstilcev v naši republici. Gradivo je pripravil odbor dejavnosti pri RS ZSS. Želeli bi, da bi o teh vsebinah spregovorili v vseh delovnih okoljih in zavzeli stališča tudi do vprašanja opozorilnega štrajka. Zaradi tega prispevka, ki je vezan tudi na izredno sejo skupščine Splošnega združenja tekstilcev industrije v SRS, smo s 7. številko glasila pohiteli in je izšla, namesto na koncu meseca, že sredi aprila.

za domovino — s pametjo naprej!

Tak napis je visel v ljubljanskem študentskem domu. Študentje so vedno in

povsod najbolj občutljivi in najbolj kritičen del družbe, zato jim velja prisluhniti. Z njimi začnemo letošnji uvodnik ob dnevu OF in 1. maju tudi zato, ker predstavljajo bodočo inteligenco, ker posebejajo pamet, znanje, pogum. Vse bolj ugotavljamo, kako potrebujemo vse to, česar ni v naših simbolih in česar je tudi v našem vsakdanjiku bilo premalo ali pa je bilo premalo upoštevano.

Leto med lanskim in letošnjim dnem Osvobodilne fronte ali med lanskim in letošnjim 1. majem je marsikaj zasukalo. Mnogokrat v slabo, celo tragično smer in mnogokrat v pogumno in predvsem demokratično smer. Z zadnjimi volitvami smo v Sloveniji to usmeritev

še dodatno potrdili. Usmeritev v demokracijo, v novosti, v strokovnost in v umirjen, dostojanstven stil razreševanja vseh vprašanj.

Včasih smo ob 1. maju pisali o našem delu. Danes pa so taki časi, da se ne moremo izluščiti iz okolja in se samozavetno zagledati le vase. Ne moremo mimo dogodkov, ki se porajajo okoli nas in s tem gotovo tudi med nami. Smo del celote. V mirnejših in manj usodnih časih smo sicer to tudi bili, toda razmere so nam omogočile, da se ob takih mejnikih predstavimo le mi sami sebi. Danes pa vemo, da smo skupaj, eni z drugimi. Zato bo treba znati preseči vse nakopičeno in ustvariti razmere za mirno sožitje in za to, da se bomo spoštovali kljub različnostim.

*Ob dnevu ustanovitve OF
slovenskega naroda
27. aprila
in ob delavskem prazniku
1. maju*

*čestitamo
vsem našim delavcem*

bo treba res skrajni ukrep, da bi družba prisluhnila tekstilcem

V tekstilni industriji Slovenije je v zadnjih dveh letih opazno močno poslabšanje poslovnih rezultatov, ki so bili še zlasti kritični ob koncu leta 1988 in se nadaljujejo tudi letos.

Izčrpne informacije o vzrokih stanja in predloge ter zahteve tekstilne industrije za rešitev težkega ekonomskega položaja panoge in v njej zaposlenih delavcev so bile posredovane tako na zvezno skupščino, Zvezni izvršni svet, sindikate in v republiški izvršni svet.

Izkoristili smo vse legalne poti, da opozorimo na težak položaj, na nesmisle v zakonodaji, na težak položaj delavcev v tekstilni industriji.

Sindikata delavcev tekstilne in usnjarske predelovalne industrije SRS daje zato pobudo, da na izrednih sejah izvršnih odborov sindikata, organov upravljanja drugih DPO in vodstvenih struktur obravnavamo problematiko in se do nje opredelimo. Položaj panoge naj bi obravnavale tudi izredne seje skupščine Splošnega združenja tekstilne industrije SRS dne 18. aprila. Opredeliti bi se morali tudi do napovedi morebitne stavke v dejavnosti.

Zakaj vse to počnemo, kje so razlogi?

1. Tekstilna industrija Slovenije je narodno-gospodarsko zelo pomembna dejavnost, saj predstavlja 10,7% fizičnega obsega industrijske proizvodnje SR Slovenije in zaposluje preko 50.000 delavcev oziroma 13% delavcev v industriji. Pri tem zaposluje preko 80% žena.

Pri tem v okviru celotne industrije ustvarja visok delež družbenega proizvoda (10,7%) ter veliko izvažata, saj je njen delež v izvozu blaga in storitev 9,6%. V zunanjetrgovinski menjavi je visoko aktivna in uvoz pokriva z izvozom skoraj dvakratno.

2. Tekstilna industrija v Sloveniji je v letu 1988 ustvarila **celotni prihodek** v višini 2.890.458 milijonov din, kar je za **175,1% več kot v letu 1987**. V primerjavi s porastom celotnega prihodka v industriji in rudarstvu SRS je prisotno zaostajanje za **26,6%** in je tako njen delež v

industriji in rudarstvu SRS **iz 8,1% deleža v letu 1987 padel na 7,4% v letu 1988**.

Vzrokov je več, od morebitnega fizičnega upada proizvodnje, katerih kazalcev ne poznamo, do povečanega obsega prihodkov na tujem trgu, zlasti pa predelavnih poslov, kjer so v celotnem prihodu izkazane samo storitve.

3. **Prihodki na tujem trgu** so v letu 1988 realizirani v višini 728.347 milijonov din in je prisotno povečanje za 262%. Prisotna je bila velika izvozna aktivnost, saj je panoga 0125 dosegla delež prihodkov na tujih trgih v odnosu na celotni prihodek 25,24 (leto 87 : 19,34); panoga 0126 pa 25,35% (leto 87 : 19,15), kar je oboje več kot industrija in rudarstvo republike.

4. **Porabljena sredstva** so v panogi 0125 naraščala za 38,3 indeksnih točk hitreje od rasti dohodka, v panogi 0126 pa za 9,7, skupaj v tekstilni industriji za 21,5 indeksnih točk, v industriji in rudarstvu SRS pa je to naraščanje večje za 5,1 indeksnih točk.

To je alarmantni podatek, ki nazorno kaže glavne zagate panoge, saj je ta neusklajenost med rastjo celotnega prihodka in porabljenih surovin in račun **porabljenih surovin in materialov**.

Naslednja kategorija, ki je vplivala na višjo rast porabljenih sredstev od rasti celotnega prihodka, so **stroški revalorizacije**. Primerjava z letom 1987 je očitna.

5. V letu 1988 je celotna panoga obračunala **skupno amortizacijo v višini 128.865 mio din, povečanje je nižje kot v industriji in rudarstvu** in tudi strukturni delež je zato nižji kot leto poprej.

6. **Dohodek**, ustvarjen v tekstilni industriji SRS v letu 1988, je 857.184 mio din, to je za 134,8% več kot v letu 1987; medtem ko ga je industrija in rudarstvo republike povečala za 184,9%.

Delež tekstilne industrije v dohodu industrije in rudarstva je tako iz 11,6 v letu 1987 padel na 9,6 oziroma za 17,3%.

7. V letu 1988 je v tekstilni industriji izkazanih izgub skupaj za 87.431 mio din, od tega v panogi 0125 68.227 mio din ali 78% vse izgube in razlika 15.627 v panogi 0126.

Panoga je v letu 1987 bila v ugotovljenih izgubah v industriji in rudarstvu SRS udeležena le s 3,6%, v letu 1988 pa kar 13,5%.

Izguba je izrazito porasla v zadnjem kvartalu leta 1988.

Tekstilna industrija obv. iz doh. brez del. skup. iz OD			Ind. in rudarstvo SRS		
1987	1988		1987	1988	
51.835	38.809		462.286	398.970	
55.416	223.143		498.436	2.011.986	
107.251	259.952	242,4	960.722	2.410.956	250,9
364.981	857.181		3.123.104	8.898.433	
29,3	30,3	103,4	30,7	27,1	88,2

Laična ocena: v škodo delovno-intenzivnih panog, kamor spada tudi tekstil.

9. Za bruto osebne dohodeke je v tekstilni industriji razporejeno 596.117 mio din, 199,2% več kot leto poprej, v industriji in rudarstvu za 207,4% več.

10. Sredstva akumulacije so v celotni panogi povečana le za 94,8%, medtem ko v industriji in rudarstvu za 226,8%. Stanje je kritično; udeležba panoge v akumulaciji industrije in rudarstva SRS je padla na 7,3 z lanskega 12,3%. Izgube iz tekočega poslovanja, to je 87.431 mio din, pa so za 19.496 mio din večje od akumulacije oziroma še bolj kritično znotraj panoge.

11. Panoga 01250 izgube 68.227 mio din
Akumulacija 16.163 din
Panoga 0126

izgube 15.627 mio din
Akumulacija 49.377 din

V tekstilni industriji je bilo zaposlenih 49.958 delavcev, 587 ali 1,2% manj kot v letu 1987.

12. Zaposleni v panogi je v letu 1988 prejel povprečni mesečni čisti osebni dohodek v višini **566.162 din oziroma**

v panogi 0125 579.426 din v panogi 0126 554.921 din kar je za **294.148 din ali 34,2% manj kot sicer zaposleni v industriji in rudarstvu SRS (860.310 din)**

13. Velja opozoriti še na nekaj parametrov gospodarjenja:

8. Obveznosti iz dohodka so izkazane v višini 161.210 mio din in so v globalu povečane v odnosu na leto 1987 za 48%, medtem ko so v industriji in rudarstvu povečane na isto obdobje za 83,9%. Vendar pa gre obveznosti ocenjevati celovito tudi z obračunanimi davki in prispevki iz OD, kjer so bile med letom uvedene določene spremembe.

— posojilo za nerazvite panoge bremeni za 18.903 mio din ali 27,8% akumulacije, industrijo in rudarstvo 22,4; — neto plačane obresti znašajo v tekstilni industriji za leto 1988 463.995 mio din, 437,4% več kot leto poprej, v industriji in rudarstvu je to povečanje 421,3%, ter odhodki za revalorizacijo obresti 513.841 mio din ali 399,2% več kot leto poprej, v industriji in rudarstvu je to povečanje za 385,8%. Že same neto obresti pa so višje od obračunanih čistih osebnih dohodkov in nadomestil.

Tudi vsi ostali kazalniki uspešnosti gospodarjenja v tekstilni industriji za leto 1988 kažejo padec uspešnosti poslovanja oziroma njeno kritičnost.

KJE ISKATI IZHOD? KAJ ZAHTEVAMO?

1. Zajemanja iz gospodarstva in tekstilne industrije posebej so dosegla tak obseg, da je onemogočena enostavna reprodukcija. Investicijske in modernizacijske naložbe pa so zamrle. Reformna tržna usmeritev ni dosegljiva ob narodnogospodarskem upravljanju gospodarstva kot z državno lastnino, iz katerega rezultatov se jemlje toliko, kolikor posamezni na raznih nivojih in vrstah potreb želijo in uspevajo predpisati.

2. Takoj moramo opraviti neuravnovešeni uvožno-izvozni tečaj, kjer znašajo in-

gredienti pri uvozu približno 30, pri izvozu pa okrog 8. Ukiniti bi bilo treba takso na plačilo, davčno izravnavo in takso pri uvozu, ohraniti pa razumno carino in carinsko evidenco.

3. Tekstilni industriji moramo zagotoviti razumno zaščito na domačem trgu, ki je običajna tudi v najrazvitejših tržnih gospodarstvih. Letne uvozne kontingente mora določati upravni organ za zunanjo trgovino v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Jugoslavije, kjer se je treba držati načela, da je vsaki domači proizvodnji potrebna konkurenca. Kjer domače proizvodnje pokrivajo v celoti potrebe trga, bi morali določiti uvozne letne kontingente v odstotku domače potrošnje. Previsoki so kontingenti za uvoz za leto 1989 pri volnarski metražni proizvodnji (okrog 9), pri bombažni do 36% domače proizvodnje. Pri proizvodih, ki jih domači trg ne proizvaja v zadostni meri, morajo biti kontingenti ustrezno višji. Pod kontrolo gre postaviti tudi posebne uvozne aranžmane.

Uvozni kontingent za leto 1989 za bombažne tkanine 52.08.—58.02 naj bi znižali z 90 na 45 mio. \$; volnene 51.11 — 58.01/10 z 20 na 14 mio. \$. Oboje poudarjeno znižati za uvoze iz socialističnih dežel. Sintetične tkanine 54.07 — 55.13 s 45 na 25 milj. \$.

4. Proučiti je treba metodologijo valorizacije kreditov, ki naj se postavi tako, da bo korespondenčna inflacijski stopnji nekega dolgoročnejšega povprečja, kar bo znižalo obremenitev in omogočilo tržno kalkulacijo. Olajšava bi bila konverzija kratkoročnih v dolgoročne kredite in v bančne premoženjske naložbe.

Če se odpravijo gornje napeke v ekonomski politiki, bo tudi ocena aktivne obrestne mere bank transparentnejša. Ni dokazov, da je primarna tekstilna proizvodnja tista, ki ne bi prenesla povprečne obrestne mere. S sedanjo politiko lahko postopno potisnemo pod vodo tudi povprečne in nadpovprečne producente.

5. Sezonske nabave surovin, ki zahtevajo velika finančna sredstva in so deloma pogojena z meddržavnimi aranžmani, moramo napraviti podjetniško racionalnejše. Industriji bi odgovarjalo konsignacijska skladišča in manjše sukcesivne naba-

ve iz njih. V primeru ruskega bombaža je prirodno, da skladišče financira prodajalec, ki je že dalj časa tudi dolžnik.

6. Tudi labodovci se moramo vprašati, ali se da še kaj več narediti, da:

— se v čimvečji meri prilagodimo in preusmerimo svoj program v proizvodnjo izdelkov, ki jih je mogoče uspešno prodajati doma in v tujini,

— posvetimo posebno pozornost pridobitvi visokokvalificiranih in predvsem kreativnih kadrov,

— usmerjamo dodatna sredstva in napore v proučevanje tržišča in trende razvoja ter temu ustrezno prilagodimo proizvodnjo in razvoj,

— proučimo svojo organiziranost in ugotovimo viške oziroma primanjkljaje delavcev posameznih profilov ter

prilagodimo politiko izobraževanja in zaposlovanja perspektivnim možnostim,

— da povečamo napore za boljše sodelovanje v reprodukcijski verigi,

— storimo vse, da bomo razpolagali z opremo, s katero bomo lahko konkurenčni na trgu,

— storimo posebne napore za čimracionalnejše poslovanje itd.

vprašanje odgovornim v tozdih:

kako dvigniti produktivnost?

Lani je produktivnost na ravni delovne organizacije padla za 1,6%. S takimi trendi se ne smemo sprizniti, zato je razumljiva zahteva po dvigu produktivnosti za odstotek in pol. Do konca meseca morajo direktorji tozdov pripraviti programe za doseg tega cilja. Toda pogovori z odgovornimi v tozdih kažejo na kaj pesimistično sliko. Zato se sprašujemo, ali je dvig produktivnosti realnost ali utopija ter kako se naravnati, kje poiskati rezerve za možnosti dvigovanja produktivnosti. In s tem v zvezi — ali smo dovolj naredili za tiste delavce, ki ne dosegajo norme, kajti tudi tu so še rezerve.

Ločna — Jože Tekstor, direktor, in Ludvik Judež, vodja proizvodnje, menita, da v samem tozdu ni več možnosti za dvig produktivnosti. Z njihovim znanjem, možnostmi, opremljenostjo in kadrovske zasedbo je storjeno vse, kar se je dalo doseči. Če pa na to nalogo gledamo s širšega vidika, je precej točk, ki vplivajo na možen dvig produktivnosti. Predvsem bi potrebovali trdno strateško linijo. Kaj sploh želimo, čemu se bomo podrejali? Ali so to velike serije, kjer je seveda poudarek na kratkih časih, ali so to tržno zanimivi in atraktivni artikli, kjer čas izdelave ni poglavitni moment? Od planiranja proizvodnje je odvisno, ali bo

naša produktivnost padala ali ne. Če bo morala šivilja neprestano menjavati operacije, ni kaj pričakovati pri dvigu produktivnosti, in obratno. Gotovo pa na produktivnost vpliva tudi vsa priprava dela, torej delo pred samo proizvodnjo. Kajti v tej so delavci na normo že tako po dolgem in počez izmerjeni in je vsak gib pretehtan, vsak stroj optimalno postavljen in izkoriščen, zato tudi ni več rezerv. Ko bodo vsa dela tudi pred in po proizvodnji tako natančno izmerjena in ovrednotena, ko znotraj Laboda ne bo več skrivnosti o uspešnosti, poslovanju in morda celo o upravičenosti posameznih delov, služb ali del in nalog, potem bomo lažje govorili o skupni poti k dvigu naših rezultatov.

Težko je tudi govoriti o delavkah, ki ne dosegajo norme. Ludvik Judež pravi: »Trdim, da sami 'produciramo' delavke s slabšimi rezultati, ker prinaša delo ogromno menjav. Sicer ima Ločna inštruktorico, ki se ukvarja z mladimi delavkami. Te preizkusimo. V šestih mesecih morajo doseči 70% norme na dveh ali treh operacijah. To je tudi zagotovilo, da bodo dosegale primerne rezultate. Sicer pa lahko rečem, da ob primernem delu, ki človeku odgovarja, lahko tako rekoč vsak doseže 100 odstotkov norme. Toda, kako ob tako pisanem delu zagotoviti to najustreznejšo

operacijo. To je vprašanje. Zato trdim, da sami naredimo delavke z nedoseganjem norme«.

Libna — Direktor tozda je na zdravljenju, zato sem za informacije poprosila **vodjo proizvodnje Ivana Žoherja:** »V sedanjem položaju menim, da bi bil uspeh že zadržati produktivnost, če razmišljam le o našem tozdu. Nalogi se še vedno drobijo, zahtevnost raste, naši izpadi pa so še vedno med 16 in 17 odstotki. Starejše delavke se bližajo upokojitvi, mlajše počasi prihajajo do primernih rezultatov. V tem razkoraku je težko loviti poviševanje produktivnosti. Imamo 10 pripravnic, kar se bo na produktivnosti gotovo tudi poznalo. Tako se zdi vse črno, vendar ima vsaka situacija tudi svoj izhod. V tem pa ne bi smeli pozabiti na motiviranost. Delo je težje in zahtevnejše, kar bi narokovalo večjo motivacijo. Ker pa gre ta predvsem skozi denar, ne moremo govoriti o motiviranosti. Naše aktivnosti so za preseg negativnih gibanj zastavljene v več smeri. Problematična je bolnišnica, med katero je precej nad 30 dni staleža. Tu ne gre za izigravanje, ampak zares za bolezen. Več je stikov z zdravstvenim domom, delamo tudi na preventivnem zdravljenju. Toda to so naloge, ki bodo šele dolgoročno dale rezultate. Vsa pozornost bo morala veljati izurjenosti, znanju, odgovornosti in doslednosti. Tu pa je vedno zadaj znanje, ki ga ni moč pridobiti čez noč. Lani je produktivnost v našem tozdu sicer padla za skoraj 20 odstotkov, vzrok pa je gotovo v zmanjšanju bonifikacij za podoben odstotek. Torej je produktivnost tako

rekoč v mirovanju. Ob zastareli strojni opremljenosti, ki zahteva več popravil in ne daje primernih učinkov, ob razdrobljeni in zahtevni proizvodnji ter že navedenem kadrovskem stanju in ob splošni apatičnosti se bojim, da je za Libno prehudo zastavljena zahteva po odstotku in pol zvišani produktivnosti. Gotovo pa moramo zahtevati njen dvig, vendar je to dolgoročna naloga.

Libna ima približno 15 odstotkov delavk, ki ne dosejajo polne norme. Ker nimamo inštruktorja, se z njimi intenzivneje ukvarjajo brigadirji in tehnologi tozda. Lani smo uspeli s preazporeditvami na primer rešiti 3 delavke, ki so bile sicer nekaj let na 60 odstotni normi in sedaj, ko smo jim uspeli najti delo, ki jim odgovarja, dosejajo 100 odstotkov norme. Menim, da intenzivno delo lahko rodi uspehe, če je le pri posamezniku kaj nagnjenosti k temu delu. Z ostalimi delavkami skušamo priti do podobnih rezultatov. Znotraj skupine najprej iščemo ustrežno delo, če ni uspeha, krog širimo. Ob tem pa moram dodati, da se pojavlja vse več delavcev z omejenimi zmožnostmi za delo, kar pred organizatorje postavlja nove težke naloge.

Delta — Direktor Mirko Žagar: «V dveh prvih mesecih letošnjega leta smo imeli 125 delavk, ki niso dosegle norme. Razdelili smo jih v dve skupini, in sicer tiste, ki so pod 80-odstotnim doseganjem norme, in tiste, ki so normo dosegle med 80 in 100%. Z njimi delata inštruktorja, v vsaki izmeni imamo enega. So pa problemi, ker tudi tu nimamo pravega kadra. Kljub temu si obetamo izboljšave, čeprav je treba priznati, da so ti rezultati posledica večjih menjav, mlajših kadrov itd.

O povišanju produktivnosti pa je težko govoriti. Na težu tega sklepa, ki za nas ni povsem sprejemljiv oziroma uresničljiv, sem opozoril že na nekaj organih. Naj pa le najprej navedem, kam so usmerjena naša prizadevanja, da bi vendarle zvišali produktivnost, ki je zares zelo slaba. Poleg že omenjenega pospešenega dela s tistimi delavkami, ki ne dosejajo 100% norme, smo drugače zastavili delo **tehnologov**. Ti so zares predvsem v pro-

Ivan Žohar, vodja proizvodnje v Libni: »V tem stanju bi bil že uspeh zadržati produktivnost na sedanji ravni.«

izvodnji in delavcem ob novih operacijah stojijo ob strani z nasveti, izkušnjami in nasveti. Tako bo manj izgube časa pri iskanju novih prijemov, saj vemo, da ob novem delovnem nalogu v proizvodnji nastajajo nova vprašanja. Imamo precej delovnih invalidov, ki so zaposleni po 4 ure. Do sedaj so vsi prihajali na delo zjutraj, sedaj pa smo porazdelili te sile tako, da prihaja do nadaljevalnega dela. Polovica jih prihaja zjutraj, druga polovica ob 10. uri. Ogromno smo izgubljali tudi z zelo pospešenim tempom dela, ker pač nismo imeli plana. Tako so bile delavne ne le vse sobote v zadnjem času, ampak smo imeli tudi nadurno in celo nedeljsko delo. V takem tempu, ki ga »zasolimo« s še dodatnimi pritiski, je težko dosegati primerne rezultate. Nujen je počitek in nujno je umirjeno delo, brez dodatnih pritiskov na delavca. Sedaj pa naj navedem še tiste točke, zaradi katerih se bojim, da Delta ne bo dosegla bistvenejšega dviga produktivnosti. Rezultati zadnjih let kažejo, da v brigadah bluz nismo še nikoli prišli nad 96% plana. Naj ta podatek, ki sem ga v glasilu že natančneje opredelil, tudi še enkrat ilustriram. V zadnjih treh mesecih so brigade srajc dosegle 109, 103 in 110% plana, brigade bluz pa 79,78 in 78% plana. Razdrobljena in zahtevna proizvodnja nas dvakrat udari. Ob prezahtev-

nem delu je več odsotnosti in zaradi te je nujna še večja menjava operacij. Posledica so slabi rezultati. Zopet primer: ob planu 876.000 minut je bilo dejansko doseženih 792.000 minut. Razlika skoraj 100.000 minut je le prehuda. Povprečno manjka 30 odstotkov delavk in ob takih izpadih ni realno pričakovati dviga produktivnosti. Tudi mladih je veliko. Lani smo dobili 20 pripravnikov, ki so po šestih mesecih štet kot »celi«. Nikjer v konfekciji to ni moč doseči. Še en podatek: v treh mesecih smo dosegli 99,73% norme in 91,24% plani.

Kot rečeno, trudimo se za dvig produktivnosti, realno pa imamo malo možnosti, čeprav te ne izhajajo le iz tozda, ampak bi k dvigu lahko še kaj pripomogle tudi priprave dela.

Temenica — Direktorica Francka Primožič: «Ob našem sedanjem proizvodnem programu in sedanji strojni opremljenosti težko govorim o programu za dvig produktivnosti. Kakšnih bistvenejših možnosti ne vidim tudi zato, ker je naše delo krmljeno dokaj neuskaljeno in da so delavni nalogi slabo oziroma pomanjkljivo pripravljani. Zahtevke, da je v tozdu za dan ali dva na zalogo delovnih nalogov, da lahko odgovorni v miru pregledajo dokumentacijo in pripravljeno delo in tako še pravočasno odreagirajo in s tem prihranijo zastoje, ni izvedljivo. Ponavadi gre delo naravnost na krojne mize, kjer odkrivamo odstopanja. Nesprejemljiv, predvsem v smislu zviševanja produktivnosti, je način planiranja proizvodnje tako, da so strnjeni nalogi, ki, na primer, zahtevajo plisiranje ali je na vsakem izdelku več gumbov. Strojna kapaciteta je omejena in več kot toliko, ne moremo narediti. Če gre za en nalog, se ta razlika porazdeli, pri več nalogah zapored pa gre vse skupaj na račun produktivnosti. Tako lahko trdimo, da s pripravo našega dela nismo zadovoljni. Vendarle pa se moramo organizirati tako, da bi le zviševali produktivnost. Sami smo se že spoprijemali z nekaj reorganizacijami, med temi je reorganizacija brigade 2100. Po več variantah je stanje enako začetnemu. Poleg tega je ta brigada deležna vsega, kar pač pride — vseh modelov, vseh materialov, od najtanjših do najtežjih, ali celo alkantare ali

nape. Čim je brigada formirana za določeno število minut, je temu podrejeno vse. Pride pa delo, ki je manj zahtevno, torej prinaša manj minut in sledijo čakanja... Tako torej iščemo možnosti, rezultatov pa ni. Zato menim, da bi moral le Commerce v večji meri oddelati svoje in — kolikor se le da — hraniti proizvodnjo tako, da bi lahko vodja te prilagodil to za optimalno izkoriščanje vseh potencialov. Zato se pa bojim, da z dvigom produktivnosti za enkrat ne bo še nič kaj dosti.

Zala — Direktorica Albi-na Tušar: Razen pripravnic in delavk na priučevanju, nimamo primerov nedoseganja norme. Za pripravnice vemo, kakšna je pot. V enem letu naj bi dekleta s končano šolo prišle postopoma na 100-odstotno doseganje norme, za delavke brez kvalifikacije pa imamo priučevanje, ki naj bi v treh letih dalo rezultate. Med zadnjimi ukrepi pa smo, kljub temu, da nedoseg norme pri nas ni problematičen, zastavili na strokovnem kolegiju nove ukrepe. Zaradi vprašanja doseganja plana tozda naj bi tudi delavke, ki slabše dosejajo normo, le to do polnega rezultata nadoknadile popoldne. Reči moram, da so se dekleta sama zanimala, kdaj bodo lahko delala, saj je končno tudi v njihovem interesu dosežati primerne delovne rezultate.

Za dvig produktivnosti pa v tozdu Zala ne vidimo več rezerv. Glede na pogoje dela, opremljenost, strokovnost, smo že vse rezerve postrgali. Menim pa, da bi lahko dvignili produktivnost za zastavljeni odstotek in pol, vendar ob kvalitetnejšem sodelovanju s pripravami dela. Pogoste so težave s krojnimi narisi, pomanjkljivim delovnim nalogom, manjki, slabim materialom. Ob odpravi teh pomanjkljivosti, bi lahko tudi v Zali dvignili produktivnost.

TIP-TOP — V. D. DIREKTORJA ANGELCA BLATNIK:

V času v katerem živimo je vse prej kot obetaven za nadaljnjo krepitev temeljev razvoja konfekcijske stroke. Zato je še kako pomembno da je vselej in predvsem v ospredju nenehna skrb za pravočasno urejanje vseh tistih pogojev, ki posredno ali neposredno vplivajo na rast produktivnosti. Moram pa že uvodoma poudariti, da pri tem nimam v mislih le produktivnosti v neposred-

ni proizvodnji, ki jo prikazujemo v raznih poročilih skozi celo leto in, ki ima največkrat mnogo enostranskih sodnikov, pa vse premalo mentorjev. Zato bi razdelala vzroke, ki zaviralno vplivajo na dvig produktivnosti: Vzroke, ki so posledica odločitve in dela v samem TOZD-u Tip-top in na vzroke, ki nastajajo izven TOZD-a, pa vendar v delovni organizaciji.

O produktivnosti se letos ne moremo izraziti pohvalno v našem TOZD-u, kot smo se naprimer lahko pred letom dni. Produktivnost je namreč v upadanju. Poznavalec kadrovskih razmer ne potrebuje za tako stanje nobenih izračunov. Eden od poglobljenih razlogov je namreč ta, da gre za intenzivno pomlajevanje kadra v neposredni proizvodnji. Tip-top je bil že leta nazaj v samem vrhu po starostni zaposlitvi v Labodu. Temu je sledila nujna posledica naravne fluktuacije, ki bo občutno prisotna še bolj leta 1992. Kljub pravočasnemu štipendiranju kadrov za proizvodnjo na ugotavljamo, da nismo uspeli zadržati planskega števila zaposlenih. Kar polovica mladih se po opravljenem pripravniškem izpitu zaposli izven TOZD-a Tip-top, često tudi izven stroke. Zmanjšana produktivnost pa izhaja tudi iz zahtevnejšega programa za firmo Jobis. V brigadi 2100 smo imeli kar 15 let dobro utečen program ženskih plaščev in jop. Na željo ino partnerja smo v celoti prešli na zahtevne ženske kostime. Predvsem pri predelavi karo tkanin bistveno pade produktivnost tudi šiviljam z uspešno dolgoletno prakso. Seveda pa je tudi brigada 4400 izpostavljena sezonskim spremembam, kar se odraža na slabši uspešnosti. V času predelave za izvoz razdelimo brigado 4100 v dva dela, da na ta način zagotovimo pravočasno izdelavo kril za obe brigadi jop. Po zaključeni sezoni za ino partnerja pa v omenjeni brigadi kril izdelujemo lahke ženske komplete, kjer je povsem odveč omenjati, da gre za dokaj različno tehnologijo in drugačno delitev dela. Glede na padanje kupne moči na domačem trgu ni pričakovati, da bi v bližnji prihodnosti zmanjšali delež predelovalnih poslov ino partnerjev. To pomeni, da brigada 4100 nima ustreznega rešenega programa dela gledano z vidika

produktivnosti. Predelovati dvakrat po en mesec na leto pač ni proizvodnja, na kateri naj gradimo naš napredek — je bolj eksperiment.

Z navedenimi dejstvi ne želim reči, da v TOZD-u TIP-TOP nismo pripravljeni nadaljevati z tako zastavljenim programom, smo. Ker se pa bremen ne da enakomerno razdeliti med TOZD-i, je potrebno, da znamo v delovni organizaciji to **univerzalnost ceniti, ovrednotiti in nagraditi**. Tudi strojne opreme v TOZD-u ne smemo prezreti, ko obravnavamo produktivnost. Gre predvsem za ključna delovna mesta, ki nam zaradi iztrošenosti ali preobremenjenosti opreme povzročajo občasne zastoje. Tako imamo v zadnjem času vse več težav z kvaliteto vhodnih tkanin, s fiksiranjem na dotrajani fiksirni preši, z luknjičarko, ki zaradi potrebe po večkratni dnevni regulaciji odpoveduje.

Vprašanje neproduktivnih torkov, ko delamo po 10 ur, ko intenzivnost dela močno pade v poletnih mesecih zaradi visokih temperatur, bomo rešili z dnevnim podaljševanjem 4x tedensko po pol ure.

Vprašanje neproduktivnih torkov, ko delamo po 10 ur, ko intenzivnost dela močno pade v poletnih mesecih zaradi visokih temperatur, bomo rešili z dnevnim podaljševanjem 4x tedensko po pol ure.

Za rast produktivnosti sta pomembna tudi človek, njegova motiviranost za delo, njegovo počutje v delovnem okolju, osebno zadovoljstvo, urejenost razmer v privatnem življenju ter še in še. Prepričana sem, da mnogi problemi in tegobe, ki ne prizanašajo ne mladim ne starim izvirajo iz upadanja ravni življenjskega standarda. Zato je na nas predpovestavljenih, da delo organiziramo tako, da bo del časa namenjen tudi za posluš in reševanje individualnih težav delavcev.

Že uvodoma sem omenila, da imam v mislih tudi vzroke, ki vplivajo na produktivnosti dela tudi v TOZD-u, vendar pa nastajajo izven TOZD-a. Verjetno ne bom povedala nič novega, saj skorajda ni strokovnega sestanka, da ne bi omenjali več ali manj podobnih težav, ki se nanašajo na kvaliteto vhodnih tkanin, na napake krojnih narisov, na pomanjkljivosti pripravljenih delovnih nalogov s strani ino partnerja, na pripravljeno tehnološko dokumentacijo. Postala je že kar navada, da ob lansiranju novega modela v šivalnice začnemo ugotavljati razna odstopanja, ki se čestokrat ka-

žejo v neprilagojenih finih šablonah, nerazčiščeni tehnologiji, v nerealnih normah za nove operacije dela ipd.

Zato v TOZD-u nismo več pripravljeni tolerirati pomanjkljivosti s strani služb, ki so dolžne korektno in pravočasno pripravljati delo

do proizvodnih TOZD-ov. Reči moram, da imamo že v samem TOZD-u dovolj lastnih kadrovskih in tekočih problemov. Vse to bo potrebno upoštevati, da produktivnost še kar naprej ne bi padala. Zato si želimo, da bi z reorganizacijo presegli vse dosedanje pomanjkljivosti.

prihaja ella vivaldi

Ne gre za kakšno damo, pač pa za novo blagovno znamko, za katero so našli ime strokovnjaki za tržno komuniciranje. Ella izhaja iz elegancije in Laboda, Vivaldi pa pomeni lepoto, klasiko, življenje. Labod je pripravljala program za to blagovno znamko, ki naj bi prišel na tržišče že okoli 8. marca, vendar so novi pogoji narekovali, da za določen čas odložimo njegovo izpeljavo. Nosilne v njem so bluze, delno pa jih dopolnjujejo tudi krila. Gre za lepše, zahtevnejše, kvalitetnejše izdelke v novi embalaži in tudi v najekskluzivnejših prodajalnah. Seveda sodi k vsemu temu tudi višja cena. In vzrok, da tega programa še ni, so delno tudi cene. Kajti Labod je zastavil že cene za redne zaključene izdelke dokaj visoko, saj proizvodi morajo nositi vse stroške poslovanja. Ob tako »navitih« cenah za naš redni program v cenovni politiki skoraj že ni več prostora za program, kot je Ella Vivaldi. Naštetje pa še drugi vzrok: ta leži v naših proizvodnih zmogljivostih. Deltini brigadi 7100 in 7200, ki sta se že dobro zveržirali za šivanje bluz, sta letos

vino večji delež lastnega financiranja in seveda možnega vpliva na formiranje cen izdelkov. Tak sistem velja na zahodu. Proizvajalec bi dobil v 15 dneh plačilo svoje cene, trgovina pa nato oblikuje ceno izdelka po svoji presoji oziroma po kvaliteti modela, modnosti, ekskluzivnosti. Iskani bodo zahtevnejši izdelki in predvsem izdelki v manjših serijah, boljši in seveda taki, ki jih bo lahko kupila ena trgovska hiša z morda več prodajnimi mesti. Torej bo določena blagovna znamka ali določen izdelek takorekoč »rezervirana« za določeno hišo. Plača se zagotovljena kvaliteta, majhna serija, ekskluzivnost. Torej je zares čas za našo Ello Vivaldi.

Zavedati se tudi moramo, da se naše tržišče močno zožuje. S polovice smo prešli na tretjino. Tudi to pogojuje zmanjševanje serij in drugačen način plasmaja in ponudbe naših izdelkov. Torej nič več ne bo vseh izdelkov povsod, ampak le na določenih lokacijah. Labodovi izdelki naj bi bili le v najboljših trgovinah.

Pa morda še beseda o trenutnem stanju v prodaji. Dragi

Ella Vivaldi

prešli na šivanje za izvoz, šivanje bluz za domači trg pa sta prevzeli brigadi 3100 in 3200, ki sta do sedaj šivali srajce. Razumljivo je, da še ne dosežata ne primernih rezultatov niti ne kvalitete.

In kaj še govori v prid lastne blagovne znamke?

Zakon dovoljuje prosto formiranje cen trgovini, kar pomeni tudi dejanski prehod iz dogovorjene v tržno ekonomijo. Zato smo začeli razmišljati, skupaj s trgovskimi hišami, o neto cenah, kar pomeni za trgo-

smo, kar nam očitajo tudi trgovine. Toda konfeksionarji se vse bolj obračajo v izvoz in počasi zmanjšujejo blago za domači trg. Seveda pa visoke cene niso stalna rešitev. Težiti moramo k čim cenejši proizvodnji, v kateri pa bomo zadostili vsem najvišjim kriterijem in z vsem dosegli boljše učinke. To je naša velika naloga, ki zahteva ogromno strokovnosti, veliko dela. Izstopale bodo lahko le cene za ekskluzivne modele, kakršne pripravljamo v naši novi blagovni znamki.

ekonomski in tehnološki kadrovski viški nič več le teorija

Sindikata opozarja, da se še premalo zavedamo vprašanja kadrovskih viškov. Iz zapisnika seje sindikata republiškega odbora naše dejavnosti povzemamo točko, v kateri so delegati spregovorili o tehnoloških in ekonomskih kadrovskih viških in o nalogi sindikata ob reševanju teh vprašanj. Ker je tudi v naši delovni organizaciji vse več slišati, da viški dejansko so in jih bo treba začeti reševati, smo se odločili za objavo tega gradiva. O samih kriterijih pa bomo obširneje spregovorili v eni naslednjih števil glasila, in sicer skozi pogovor z odgovornimi:

Gospodarske razmere in tudi posodabljanje tehnologije in organizacije dela kažejo na presežke delavcev. Ob že obstoječih presežkih naraščajo tudi napovedi OZD o predvidenih novih presežkih. Čeprav v naših panogah konkretnih ocen nimamo, je že nekaj časa prisotno naravno zniževanje zaposlenosti.

Pri tem se bomo srečali kot družba in tudi sindikat z novimi, doslej dokaj neznanimi problemi.

Pomembno je, kako se bomo z njimi soočili. Zato imamo oblikovan lasten dokument, ki opredeljuje temeljne odnose do problema in narekuje lastne aktivnosti.

Temeljna, osnovna zahteva, od katere ne bomo odstopili, je »max solidarnost« delavcev pri reševanju problema vsakega posameznika in humanost.

Zato smo opredelili kriterije, da bi zavarovali posameznega delavca. Zahtevamo, da so postopki ugotavljanja presežkov čim bolj objektivni, sindikalni kriteriji pa naj bodo uveljavljeni kot obvezna sestavina v postopku ugotavljanja presežkov

delavcev in izbiranju posameznikov. S tem ne zmanjšujemo odgovornosti poslovnih in strokovnih služb OZD, niti ne pričakujemo, da bodo upoštevani samo naši kriteriji. Zahtevamo le, da bodo naši kriteriji sestavina kriterijev ozdov.

Kriterije delimo na 3 ravni:

1. osnovni (usposobljenost za delo, izpl. pogojev za upokožitev)
2. izločina (del. doba, zdrav. stanje, materinstvo)
3. korekcijski (del. uspešnost, zdrav. stanje, soc. položaj)

Poleg kriterijev je tudi navodilo za ravnanje organov in organizacij ZSS v postopkih — zahteve za opredelitve v aktih OZD, informiranost itd., poleg tega pa bo organizirana tudi strokovna pomoč.

Bojan Herbst — enota Commerce v Ljubljani

Jožica Zorko — Libna

naša mnenja o... poti iz težav

Joži Krevs — krojilnica, Ločna: »Po mojem mnenju imamo preveč režije. Sicer je že nekaj časa slišati, kako jo bomo zmanjšali, v resnici pa jo še povečujemo. Mislim na kontrolo kvalitete, kar v novi sestavi pomeni dodatne režijske delavce. Poleg tega tudi disciplina šepa. Ne spoštujemo vsi enako časa za kavo, za prihode in odhode in podobno. Dokler ne bo disciplina za vse enako stro-

ga, si tudi ne moremo obetati boljših rezultatov.«

Bojan Herbst, predsednik OO sindikata — skladišče surovin v enoti Commerce:

»Novi pogoji narekujejo novo obnašanje. Več delamo za izvoz, in to ni le kratkotrajno. Prej obratno. Zato imamo preveč režije tudi iz tega naslova. Še vedno je veliko napak pri delu, kar pogojuje, na primer, preveč neracionalnih prevozov. Rešitve pri-

Obiska učencev smo vedno veseli. Tokrat so si ogledali proizvodnjo v tozdu Ločna učenci OŠ Katja Rupena. Tehnologinjo Mojco Mohar so spraševali o pogojih dela, o varnosti, o normah. Skratka, bili so zelo živahni sogovorniki.

bucike

Bernarda Medved — Libna

čakujemo tudi od reorganizacije. Toda ali bo ta zares kaj zasukala, ali bo do nje prišlo le na papirju?»

Jožica Zorko — računovodstvo, Libna: «Proizvodnja je zelo delavna, zahtevnost pa je vendarle pretežno. Za vloženi trud ni ustreznega plačila. Tekstil je zelo obremenjen, to pa so rešitve, ki so izven nas. Menim, da je družba krivična do tekstila in s tem do pretežno ženskih kolektivov, katerih prihaja tudi do večjih odsotnosti. Zato pri samem delavcu ni več kaj iskati — ta je zagnan, priden, kljub bolečim razlikam v osebnih dohodkih do dela v ostalih panogah.»

Bojana Grilc — tajništvo, TOZD Libna: «Ob velikih delavnih obveznostih, ki jih delavke opravljajo dosledno in vestno, nas pesti visoka bolniška. Mislim, da gre za celo področje Krškega, ki je bolj bolno od ostalih predelov. Menim, da bi se Labod izkopal iz težav, če bi iskal rezerve drugje, ne več v delavcih. Skrajšati bi morali roke plačil kupcem in skrbeti, da ne bi imeli nepotrebnih zalog. Tudi za odnose bi morali bolj skrbeti, saj smo v težkih pogojih za življenje in ob slabem plačilu vsi bolj razdražljivi in bolj občutljivi.»

Bernarda Medved, tehnologinja — Libna: «Če že iščemo izhod iz krize, mislim, da ga ne bi smeli več iskati pri delavcih. Nujne bi bile sistemske spremembe, saj te pomanjkljivosti delavci v tekstilu zelo občutimo, predvsem v slabih osebnih dohodkih. To pa ne pomeni, da tudi v hiši ni več kaj za postopiti — gotovo je vprašanje števila režijskih delavcev, pretehtati bi morali tudi način nagrajevanja, razlike

Martina Hvala — Zala

med programi, pa še kaj bi lahko naštel. Toda večina vzrokov za slabo stanje je gotovo zunaj našega vpliva, posledice pa čutimo mi vsi.»

Martina Hvala, likarica — Zala: «Če gledam na svoje delovno okolje, moram reči, da nam pojenjajeta veselje in elan, ker za veliko dela ne dobimo ustreznega plačila. Posebno izvozno delo je težko, na njem pa veliko izgublamo. Sicer pa mislim, da je pri nas režije še premalo. Posebno proizvodne režije bi za tako zahtevno in razdrobljeno delo več potrebovali.»

Majda Rupnik, šivilja — Zala: «Ne poznam dvolj situacije, da bi o njej lahko razpravljala. Ne morem ocenjevati, ali je preveč režije ali ne. Vem le, da delamo vse več za izvoz in to spreminja določene ustaljene poti. Sicer pa številke veliko povedo, teh pa delavke v proizvodnji ne obvladamo. Zato mislimo, da morajo odgovorniki, ki poznajo vsa ta gibanja, analizirati stanje in delati tako, da bomo prišli iz nastalih težav.»

Majda Rupnik — Zala

Pri denarju se vse začne in vse neha. Zato je toliko opozoril, da se naj naše bucike dotaknejo tudi nadomestil oziroma delitev odstotkov v primerih, ko sodelavci prevzamejo zaradi odsotnosti enega med njimi določena dela in naloge. Naš pravilnik o delitvi sredstev za osebne dohodke točno navaja, kdaj in koliko komu pripada v takih primerih. Če gre za nadomestila za daljše obdobje, v katerem ob prevzemanju dela drugih nalog to vendarle ne zahteva podaljševanja delovnega časa, torej je obojno delo opravljeno v osmih urah, lahko organizator oziroma vodja odredi do 10 odstotkov osebnega dohodka delavca, ki ga nadomeščajo. V primerih, ko prevzem delo zahteva redno podaljševanje delovnega časa in mesečno prihaja do večjega števila viška ur, kot jih lahko prenesemo v naslednji mesec, pa lahko nadomestilo znaša do 20 odstotkov. Za daljše odsotnosti ponavadi obravnava nadomestila delavski svet, za krajše pa lahko odloča vodja oziroma organizator dela.

Do tu vse dobro in prav. Toda praksa si išče svoje poti in ponavadi so belo-črne. Odstotki so ali 10 ali 20, pri tem se je besedilo »do« iz pravilnika kar izgubilo. Tudi določilo, ki govori o višku ur, se rado pozabi. Prihaja tudi do primerov, ko so odstotki vezani na OD delavca, ki nadomešča nekoga in ki ima od

tega višje prejemke. Torej za del manj zahtevnega dela dobivamo plačilo po višje zahtevanem delu.

Da pa ne bi mislili, da smo vedno in povsod tako darežljivi, so tudi primeri, ki bi bili upravičeni do nadomestila, pa ga ne dobe. Gotovo ni pripomb za nadomestila tam, kjer je zares veliko dela, ki zahteva zares dodatne napore, več časa, odgovornost izvajalcev. Vpijoča so tista nadomestila, ki si jih nekdo prisluži mimogrede. Gotovo je tudi stvar tehtanja, kdaj komu nadomestilo. Ali naj bo to stalno, za čas odsotnosti nekoga v službi, ali je lahko le v enkratnem ali občasnem znesku, ali vsem, ki dela prevzemajo, enako višino nadomestila ali ne? Vsekakor nadomestila niso tako enostavna stvar, da bi se jih lahko posluževali kar linearno, na pamet, ali po sistemu »ljubiš, ne ljubiš...«

Toliko o zatečenem stanju. Za naprej pa ostaja naloga racionalizirati organizacijo dela tako, da bo imel sleherni zaposleni za osem ur dela. Ohlapne obremenjenosti dovoljujejo v rednem delovnem času tudi »služenje« nadomestil, še zlasti, če gre za daljša nadomeščanja. Zato bi imela nadomestila svoj smisel le v primerih, ko bi jih »oddela-li« v več kot osmih urah in bi za to delo nosili tudi ustrezno odgovornost. Kajti, kot pravi modrost, previsoke so lahko samo plače, zaslužek nikoli.

po dveh mesecih šivanja kompletov v ločni

delo teče po začrtani poti

Dobra dva meseca nastajajo v Ločni tudi kompleti.

Produktivnost je na začrtani ravni, to je okoli 60 odstotkov v primerjavi s tehnologijo programa srajc in bluz. Glede na obstoječo tehnologijo vrhnjih oblačil, pravi vodja proizvodnje **Ludvik Judež**, pa je ta odstotek precej višji. »In če pogledamo še dlje, v Gorenjska oblačila na primer, je že na 100 odstotkih.« Do sedaj so naredili 13

delovnih nalogov, dva sta bila namenjena izvozu, ostali pa za domači trg. Predeljujejo pretežno žoržet. Kot rečeno, je zaenkrat vse na začrtani poti. »Če bodo normativi usklajeni in realni in če bo priprava dela tekla dosledno, se tega dela, te tehnologije sploh ne bojimo. Sicer pa je tudi ocena kontrolne službe, da dosegamo primerno kvaliteto tudi na tem programu,« pravi vodja proizvodnje.

vprašanje — odgovor

Vprašanje: Nekaj časa smo v Labodu brez težav in problemov uveljavljali 4-urno bolniško. Zadnje čase pa se je ta oblika »izgubila«. Za pregled pri specialistu, na primer, potrebujemo, kljub le nekajurni odsotnosti, bolniško. To nato naslednji dan »izpeljemo« še preko svojega ambulantnega zdravnika. Torej za nekajurno odsotnost potrebujemo kar dva dni bolniške. Zakaj teh poti ne poenostavimo? Veliko delovnih organizacij ima vpejlane fleksibilne oblike, s katerimi pomagajo delavcu in sebi.

Odgovor je pripravila socialna delavka **Jolanda Švent** iz kadrovsko-socialne službe v DSSS.

Delavci v združenem delu si zagotavljamo socialno varnost v zvezi z zdravstvenim varstvom v svojih DO oziroma OZD z uresničevanjem solidarnosti na podlagi določenih meril v OZD oziroma DO in v zdravstvenih skupnostih.

Sedaj veljavna zakonodaja s področja zdravstvenega varstva določa, da nadomestila OD za čas zadržanosti z dela zaradi bolezni in poškodb pri delu gredo v bre-

me OZD, razen odsotnosti zaradi nege družinskega člana in spremstva ter poročniškega dopusta.

Zaradi tega je kadrovsko-socialna služba že v letu 1985 predlagala in posredovala na delavske svete TOZD/DSSS predlog, da bi obračunavali ne le 8-urno odsotnost z dela, ampak bi bila le ta tudi 4-urna, in to z namenom, da bi tako v posamezni TOZD sredstva za nadomestilo OD zaradi bolniških odsotnosti zmanjšali.

Večkrat se namreč zgodi, da mora delavec k zdravniku le na kontrolni pregled, po injekcijo in podobno, vendar ta odsotnost ne traja več kot 4 ure. V takšnem primeru bi lahko delavec s posebnim potrdilom, ki bi ga dobil od odgovorne osebe v TOZD (primer takšnega potrdila smo takrat izdelali) odšel k zdravniku, ki bi ga izpolnil in s tem potrdil dejanski obisk v določeni ambulanti za določen čas. Tako izpolnjeno potrdilo bi delavec oddal odgovorni osebi oziroma na obračun OD TOZD/DSSS in bi se mu lahko na osnovi tega obračunalo nadomestilo OD za čas 4-

urne oziroma 8-urne odsotnosti z dela.

Pobuda s predlogom v TOZD/DSSS takrat ni bila sprejeta. Ker pa se vprašanje 4-urnega obračunavanja nadomestil OD zaradi bolniš-

kih odsotnosti z dela ponovno izpostavlja, bomo pobudo predlog ponovno posredovali vsem TOZD/DSSS in skušali z delavci na obračunu OD tak način obračuna nadomestila OD tudi izpeljati.

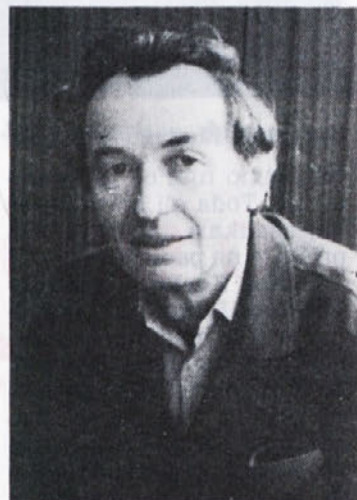
novice

Višji limit

Poslovni odbor je na zadnji seji povišal limit za nakup Labodovih izdelkov na kartice. S 30-odstotnim popustom bomo lahko kupili za **5.000.000 din** (500 starih milijonov dinarjev) izdelkov. Slišati je veliko, toda če bomo segli po naših najdražjih izdelkih, bo to lep kostim, lepa bluza ali dve, nekaj srajc, pa bo morda še kaj ostalo za sorodnike...

Zahteva po osebni odgovornosti

Iz delavskega sveta DSSS je prišla zahteva po takojšnjem uveljavljanju osebne odgovornosti za neizvajanje sklepov poslovnega odbora, pri tem pa so predvsem mišljeni sklepi, vezani na ukrepe za ozdravitev našega stanja. Poslovni odbor je na zadnji seji sprejel to pobudo, ki naj bi jo začeli dosledno izvajati že ob ugotavljanju odstopanj na naslednji seji PO, ki bo ob koncu meseca. Tokrat, je bilo slišati, gre zares.

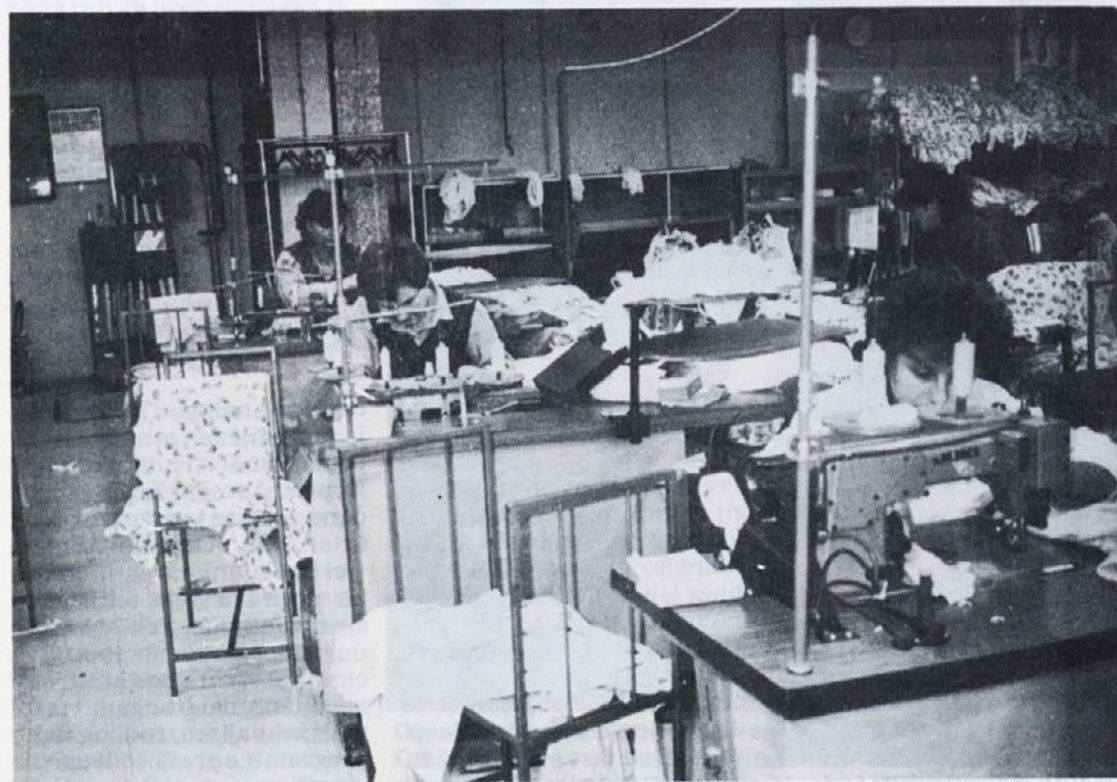
Jože Mirič, modelar-konstruktor v ljubljanski enoti tozda Commerce, je vesel sinove nagrade v akciji »Podarim-dobim«.

Labodova nagrada — skoraj v Labod

Med dobitniki Labodovih nagrad v akciji podarim-dobim, je tudi Mladen, sin našega modelarja — konstruktorja Jožeta MIRIČA iz Ljubljane. Ker je še »ledik«, pravi, da bo večji del nagrade odstopil mami, nekaj pa bo menda ostalo tudi zanj. Oče Mirič, ki že 32 let modelira naše izdelke, je povedal, da je sin tokrat imel zares veliko sreče, saj je poleg Labodove nagrade dobil tudi nagrado Mladinske knjige.

Kaj pričakujemo od sindikata?

Plošča se obrača tudi v Temenici. Na seji delavskega sveta so namreč delegati zahtevali od svoje sindikalne organizacije, da začne razmišljati še o čem drugem, kot o ozimnici in izletih. Časi so zahtevni in želeli bi, da bi sindikat v njihovem delovnem okolju bolj odločno posegel v zaščito delavcev tudi v smislu doseganja vsaj najnižjega osebnega dohodka.

V proizvodnji Delte.

borza sindikalnega turizma

Za letos je že prepozno, pravi čas pa je za naslednje leto, da začnemo vsi skupaj v Sloveniji razmišljati o možnostih za najcenejše letovanje in hkrati za letovanje čim večjega števila delavcev. Ideja o borzi sindikalnega turizma je že dolgo živa, pravi JOŽE MUHIČ, pri nas odgovoren za organizacijo letovanj, in nujno bi jo bilo izpeljati. »Labod je že med začetnimi pogovori podpiral idejo, ki bi pripeljala do cenejšega letovanja in do pestrejšje ponudbe. Toda to je naloga, ki se jo je treba dobro lotiti in zahteva veliko časa.« Zato si preberimo pobudo, ki jo ponuja komisija za športno rekreacijo in oddih delavcev.

Prihajajoča sezona dopustov, še zlasti zaradi letošnjih visokih cen v turizmu, zahteva dokaj prizadevanj, da bi zagotovili oddih večjemu številu delavcev. V glasilu Delavska enotnost želimo spodbuditi informativno borzo sindikalnega turizma ter na ta način pridobiti možnosti za uporabo nezasedenih zmogljivosti, možnosti za medsebojne zamenjave in povezave s turističnim gospodarstvom. V Delavski enotnosti je bilo objavljeno »borzno sporočilo«, ki naj služi kot enotna podatkovna podlaga za borzo sindikalnega turizma.

Odločitev o borzi sindikalnega turizma pripravljamo že dalj časa, kaže pa, da bo ena sama konkretna pobuda pripomogla več k bolj smotrni uporabi počitniških zmogljivosti kot vrsta dobro oblikovanih usmeritev na področju sindikalnega turizma. Tudi prek vašega glasila želimo spodbuditi osnovne organizacije in kadrovsko-socialno službo v delovni organizaciji za udeležbo v

borznih prizadevanjih. Komisija za športno rekreacijo in oddih delavcev pri predsedstvu slovenskih sindikatov bo borzo ponudbe, povpraševanja in zamenjav prostorskih zmogljivosti za sindikalni turizem oblikovala za objavo v Delavski enotnosti.

Izredno zvišanje cen za namestitev prikolic v kampih v Istri in na otokih narekuje čim daljšo zasedenost, ki jo bomo dosegli tudi s ponudbo prostih zmogljivosti drugim zainteresiranim.

Ponudbe prostorov v počitniških domovih, počitniških stanovanjih, počitniških hišicah in v prikolicah sporočite na naslov: RS ZSS — komisija za športno rekreacijo in oddih delavcev, Dalmatinova 4, 61000 Ljubljana, seveda pa tudi vse vaše potrebe po posameznih zmogljivostih za oddih vaših delavcev.

In še nekatere akcije, ki naj bodo v korist delavcev:

Oblikovanje mase za regres za oddih: 60 odstotkov poprečnega osebnega dohodka v gospodarstvu v prejšnjem tromesečju — pred-

— Nikar se ne razburjaj. resda z regresom ne bova videla morja, kupila pa bova nov umivalnik!

lagamo osnovo drugega tromesečja.

Dogovori za zagotovitev cenejšega prevoza na dopust, dogovor s prevozniki za enkratni popust za potovanje na oddih.

Zmanjšanje turistične takse v SR Sloveniji — pobude v občinah za 50-odstotno zmanjšanje turistične takse za udeležence organiziranega oddiha v sindikalnem turizmu.

paraplegiki — kljub invalidnosti so polni delovnega elana

Ob deseti obletnici delovanja Društva paraplegikov Novo mesto je bil 4. aprila 1989 v Domu starejših občanov organiziran občni zbor s krajšim kulturnim programom in podelitvijo pismenih priznanj delovnim organizacijam, s katerimi so sodelovali v tem obdobju.

Za dolgoletno materialno pomoč pri razvoju društvene dejavnosti je prejela pismo priznanje tudi DO Labod.

Na tem srečanju je odbor Društva paraplegikov predstavil svoj program dela za letošnje leto, aktivnosti, ki so jih vodili v preteklem letu, in probleme, s katerimi se srečujejo.

Ob tem so poudarili, da so zaradi omejenih finančnih zmožnosti vse programe skrčili in posamezne akcije med seboj usklajevali. Naj naštejem pomembnejše: izlet članov, družabno srečanje ob novem letu, obiski posebno bolnih in težko pokretnih članov, dodelitev socialne pomoči najbolj ogroženim, organiziranje prevoza članom, ki nimajo lastnega prevoza, pomoč članom pri pridobivanju zdravil iz tujine, sodelovanje pri zaposlovanju članov, pri urejanju stanovanjskih vprašanj, pri pridobitvi delovne dobe, pomoč pri nabavi ortopedskih pripomočkov, pri preureditvi avta, opozarjali so investitorje-izvajalce, na

arhitektonske ovire.

Velikega pomena za paraplegike je zdravstvena preventiva ter organiziranje športnih in interesnih dejavnosti v prostem času: športni ribolov, košarka na vozičkih, streljanje, lahka atletika, kegljanje, namizni tenis, spretnostna vožnja z avtomobili, šah, maraton z vozički.

Organizirali so tudi program dela na domu, ki pomeni dodaten zaslužek za člane. Veliko mladih invalidskih upokojencev ima namreč zelo majhno pokojnino, sposobni pa so še za kakšno njim primerno delo. Tako predstavlja izobraževanje in zaposlovanje članov velik problem.

Občudovanja vredna je volja in elan paraplegikov, ki kljub svoji težki invalidnosti žele živeti enakovredno življenje v družbi. Veliko so dosegli po lastnih zaslugah, saj se v težkih časih humanost izgublja, kar invalidi prvi čutijo. Okolica pa se premalo zaveda, da je tudi človek na invalidskem vozičku še poln volje, da ima veliko idej in delovne roke, zato bi jih morali širše sprejemati medse.

Občni zbor je opozoril tudi javnost na njihovo dejavnost, vztrajnost in prizadevnost, kar vse v časih zdravemu človeku manjka. Zato so nam vsem lahko vzor.

B. Z.

novice

Prispevek za inkubator

Namesto rož ob 8. marcu so želeli delavci enote Commerce v Ljubljani pokloniti ustrezno vsoto denarja za nakup inkubatorja. Toda neusklajenost pri pripravi na praznovanje je pripeljala do tega, da so bile rože že kupljene, sindikat pa je vztrajal na humanem prispevku. Tako je bil praznik »dvojno« obeležen.

Ubij me nežno

7. aprila je dan zdravja. Letošnja obeležitev je potekala tudi pod geslom »ubij me nežno«, ki se nanaša na kajenje. O škodljivosti tobaka je že veliko napisanega, pa se kadilce vkljub vsem znanim grozljivim podatkom nič ne prime. Zato bi morali biti odločnejši nekadilci, ki jih tisti prvi »nežno ubijajo«. Tudi pri nas smo že nekajkrat zapisali, da ne bomo kadili na sejah, ker ogrožamo s cigaretinim dimom večje število nekadilcev, pa smo ta sklep kar se da hitro pozabili. Obetamo si zakon, ki bo posegel v zaščito zdravja. Pa mislite, da bo potem kaj drugače?

dobro je vedeti...

Malo smo poznali vitamin E. Zadnje čase pa je prav o tem vitaminu napisanega veliko zanimivega. Slišati je, da je vitamin E tudi vir mladostnosti, energije. Preberimo si, kako je torej s tem vitaminom. Prispevek je iz revije Zdravje:

Poglavitni izvor vitamina E v naravi so rastline, predvsem kalčki pšenice in drugih žit. Veliko ga je tudi v oreh, soji, zemeljskem oreščku in mladem listju nekaterih drugih rastlin.

Vitamin E je oljnata tekočina. Od vseh v vodi topnih vitaminov je najodpornejši proti toploti, kisiku, vodikom in ultravijoličnim žarkom.

Britanski raziskovalci delovanja tega vitamina na odpornost naših organizmov so se lotili poskusov predvsem zaradi opažanj mnogih športnih zdravnikov, da z rednim dodajanjem vitamina E športniki dosegajo občutno boljše uspehe denimo v tekih in plavanju, hkrati pa počasneje podle-gajo mišični utrujenosti. S poskusi so potrdili te izkušnje športnikov ter dokazali, da pri tem ne prihaja do nikakršnih stranskih škodljivih pojavov. Tako so predlagali, naj bi uporabo tega vitamina razširili tudi na vse druge dejavnosti, ki terjajo večje telesne napore in pospešeno delo mišic.

Vitamin E tudi močno pospešuje izrabo kisika v organizmu. V odmerku 1 grama na kilogram telesne teže občutno zmanjša potrebo po kisiku in pospeši spočitje tudi po velikih telesnih naporih. To posebno koristi mladim, ki so zaradi izdatnega ukvarjanja s športom manj spočiti.

Tip-top.

ni več »konzumne piramide«

Sodobni potrošnik kupuje zdaj skromno, zdaj razkošno

»Oznamkovane nemške izdelke je mogoče prodajati večidel le še kot množično blago za povprečne potrebe« — ugotavlja Franz. M. Schmid-Preissler, svetovalec za trženje iz Münchna, ki je pripravil raziskavo o profilih zahodnonemških blagovnih znamk.

Schmid-Preissler je vzel pod lupo znamke in blago iz petih blagovnih skupin: s področja moške mode, damskih čevljev, šampanjca, vinskega žganja in kozmetičnih preparatov. Doslej so bili ti trgi oz. tržni segmenti strukturirani v obliki »zlata sredina« kot posebno zanimiv in razvojno obetaven segment. Spodaj je široka »baza«, segment za prodajo velikih količin blaga po nižjih cenah, iz množične pro-

izvodnje, ki daje nizek dohodek.

»Te konzumne piramide« ni več, meni Preissler, »kajti danes trošijo oz. nakupujejo porabniki povprek skozi vse segmente«. Obiskujejo opere, toda gredo tudi na poceni nakupe; kupujejo drage parfume, pijejo najboljši viski, toda nosijo izprane in zakrpane kavbojke. Kajkrat pa skuša sodobni porabnik doživeti »luksuz« in tedaj je tisto, kar želi, lahko tudi drago. Hkrati ga ni sram, da ne bi kupoval čim ceneje. Konsument je s tem porušil prejšnjo izrazito razdelitev po slojih »konzumne piramide«. Zapustil je s tem predvsem tradicionalno »zlato sredino«. Schmid-Preissler govori celo o »izgubljeni sredini«.

Toda prav v tem nedoločljivem »srednjem polju izdelkov« je še veliko zahodnonemškega blaga z znam-

kami, ki pa po prestižu, profilu in potencialu rasti ne dosega kakovostne ravni priznanih tujih znamk in zato praviloma tudi ne ustrezne cene in dobička.

»Made in Germany« v ponudbi konzumnega blaga učinkuje prej negativno kot pozitivno.

Uspešne prestižne znamke prihajajo iz Francije, Italije, Anglije, Švice in tudi že iz ZDA. Izjema pri tem so avtomobili, s katerimi so zahodnonemški proizvajalci v svetovnem merilu dosegli prestižne pozicije in za svoja vozila spričo tega tudi lahko zahtevajo ustrezne cene.

Namesto nekdanje preživele piramide z razdelitvijo »zgoraj, sredi, spodaj« je z današnjega vidika trg potrošnih dobrin strukturiran v obliki prikrojenega štirikotnika. Zgoraj je široka ponudba visoko vrednih

znamk, spodaj količinsko prav tako močno zastopana ponudba cenejših masovnih artiklov. Vmes je količinsko nekoliko skromnejša, revno profilirana sredina. Medtem ko je v zgornjem segmentu množica mednarodnih ponudnikov in znamk, gre v cenejšem segmentu za le še maloštevilne, toda velike nacionalne proizvajalce.

Zakaj so posamezne prestižne (domače) znamke strmoglavile v spodnji cenovni segment? Schmid-Preissler o tem meni takole: »Spočetka so vodile velike znamke. Odlični domači šampanjec (sekt) je krasil vsako praznično mizo. Danes mora to biti Pommery. Potem pa je trgovina zlorabila velike znamke in jih ob rastočem povpraševanju in spričo moči trga začela ponujati na razprodajah. Prestiž in profil mark sta bila s tem izničena. Mnogi proizvajalci se proti temu niso hoteli ali niso mogli braniti. Še vedno so imeli pred očmi (zmotno) le tržne deleže in so dopuščali, da so njihovi kakovostni oznamkovani izdelki odigravali vlogo »ptičjih vab«. Toda tržni deleži so v malo obetajočem cenemem segmentu kaj slaba tolažba.

Medtem se porabniki vse bolj usmerjajo na žlahtne prestižne znamke. Nacionalna industrija naj bi se zategadelj odločneje ravnala po naslednji proizvodni strategiji: namesto da stremi za dodatnimi točkami tržnih deležev, naj se osredotoči na razvijanje in negovanje prestižnih izdelkov. Visoko vrednih proizvodov, ki potrošniku prinašajo zadovoljstvo oziroma »doživljajski užitek« nikar prepuščati tekmečem, manj cenjenega blaga pa ni škoda, če se uvrsti zgolj v cenejše segmente.

»Zaradi zaverovanosti v tržne deleže pri proizvajalcih in v posebne ponudbe oz. razprodaje pri trgovcih je nastal nekakšen peklenški pakt na škodo tistega, kar bi dandanes lahko imenovali »kultura izdelkov«. Nacionalne znamke bi po mnenju Preisslerja morale osvojiti več profita. Kako to doseči, so z uspehom pokazali tuji konkurenti.

N. Ž. po HB

modna pomlad

Običajno predstavljamo na naših straneh modo za naslednjo sezono, kar pomeni, da segamo kar pol leta naprej. Toda, koga veseli v tej cvetoči pomladi razmišljati o jesenskih in zimskih oblačilih, ki smo jih komaj slekli. Zato tokrat pustimo »strokovne« poglede tistim, ki ustvarjajo modo, mi pa se zadržimo v sedanjem času.

Kaj obleči, da bomo to pomlad in poletje zares moderne?

Med popularnimi in vabljivimi stili je »električno mesto«. To je modni stil, ki vrača barve. Kot že ime pove, so to barve neonskih napisov, »strupene«, transparentne barve, ki pa se podajo seveda bolj športnim oblačilom. Tu najdemo ozke, kolesarske hlače, ki so včasih noro potiskane. Hlače je sploh veliko, od šorcev do hlač z naramnicami vseh dolžin in vse do dolgih širokih hlač, ki jih dopolnjujejo glede na njihovo umirjenost razigrane srajce. Te so v cvetličnih vzorcih, včasih kratke, celo nad popkom in velikokrat dopolnjene z brezrokavniki, ki se morajo tudi svetiti ali biti iz elastičnih tkanin. Torej je »električno mesto« moda za

mlade ali vsaj moda za dopustniške dni, daleč od ustaljenih vsakodnevnih tokov.

Pa pogledjmo še v malo manj ekstravagantne strani letošnje mode.

KRILA IN HLAČE so enako popularne. Včasih pa so to kar hlačna krila na tisoč načinov. Moderne so vse dolžine, od minic do »šanel stila«, ki sega okoli kolen, pa dolžine okoli meč in vse do členkov. Omenili smo že ozke kolesarske hlače, kratke hlače, imenovane šorc, ter dolge široke hlače. In od tu naprej k hlačnim krilom: tako kot krila imajo tudi ta visoke pasove, gube, preklope v raznih dolžinah. Krilom čipke, elastični pasovi, dvojna krila in še kaj vračajo nekdanjo romantičnost. Pogumno se vračajo napihnjena krila iz poškrabljenih materialov, ki optično še močneje stisnejo pas in zožajo boke.

Muslin, žoržet in ostale finejše materiale pa bomo uporabile za široka in zvončasta krila v dolžini do kolen ali do meč. Dodale jim bomo dvojne efekte ali kako drugače poudarile valujoče spodnje dele kril.

In za tiste, ki se rade spogle-

labod

dujejo s podeželsko romantiko, so letos prav moderna krila (pa hlače tudi) z naramnicami. Tu je še kakšen žep, poudarjen šiv in podobni efekti, ki naredo krilo, kljub romantiki, surovejše.

Velika novost letošnje pomladno-poletne mode pa so **OBLEKE**. Pogrešale smo jih in zato jih sedaj moda tako bogato vrača med nas. Obleka je lahko, tako kot krila in hlače, v vseh dolžinah in tej je prilagojena silhuetata. Moda ponuja klasične obleke, veliko pa je tudi dvodelnih oblek.

zanimivost s pripisom

Stresna stanja so naša vsakdanjost. Nimajo pa vsi stresi enake moči in usodnosti. In končno — stres ni vedno negativen pojav, saj nas včasih sili v intenzivnejše odzivanje, v spremembe, ki nas peljejo naprej. Med tistimi usodnejšimi stresnimi situacijami pa jih naštejmo le nekaj, ki so jih psihologi uvrstili na lestvico: smrt v družini — 100 točk, ločitev — 73 točk, bolezen in poškodbe — 55 točk, težave in nerazumevanje v službi — 48 točk, upokožitev — 46 točk.

PRIPIS: Kot vidimo, ima nerazumevanje na delovnem mestu kar veliko število točk v moči stresa. Kljub trditvam strokovnjakov, da stres ni vedno negativen pojav, bi se vendarle veljalo vprašati, ali so naši odnosi pravi, kajti na lestvici zavzemajo veliko točk. Torej so stresna stanja iz tega naslova lahko usodna. Nerazumevanje in nezadovoljstvo hromi naše moči, zato bi se morali prizadevati za tovariške, poštene in predvsem poslovne odnose na delu. Tu za prijateljstvo ni prostora. Z vsemi sodelavci, nadrejenimi in podrejenimi, ne moremo biti prijatelji. Zato se moramo zavzemati za poslovne odnose. Tako bi prihranili marsikateri stres, marsikatero stisko. In delali bi z veseljem, v dobro sebi in vsem nam.

ime časopisa

za pobudo imate čas do sredine maja

Predstavili smo že nekaj novih idej za ime našega glasila, ker je v analizi vsebine dr. Koširjeva opozorila, naj ime delovne organizacije ne bi bilo tudi ime glasila. Iskali smo in beležili vse pobude, izvirne in tiste manj izvirne. Tokrat smo dobili še eno popularno ime — Čipke. Naša upokojenka Pavla Šmalc je predlagala še nekaj imen: Krojaček, Delohit, Normativ in Pentlja.

K temu naj dodam še mnenja kolega, strokovnega so-

delavca v odboru za obveščanje in politično propagando pri RS ZSS. Menil je, da v našem primeru ne bi bilo treba spreminjati imena, ker je lepo, slovensko, kratko, lahko si ga je zapomniti, saj je zveneče. Temu vsekakor lahko pritrdimo. Ker pa natečaj še traja, se bomo lahko dokončno izrekli o imenu glasila v maju, ko vas bomo zaprosili, da izpolnite vprašalnik, vezan na ime, vsebino, obliko in še kaj v zvezi z našim glasilom.

šopek modrosti

Besede so kot pajčevina — pametnemu so zavetje, neumnemu so zanka.

Tisto, kar modrijan išče v sebi, povprečnež zahteva od drugih.

Bolj občutimo kapljico boleznin kot sod zdravja.

Med kupa dela v Temenici. Na posnetku je Marija Tratar.

preventivna zdravstvena rekreacija v šmarjeških toplicah

Na osnovi razpisa preventivno-zdravstvene rekreacije, ki ga je posredoval Svet za vprašanja delovnih in življenjskih pogojev pri OS ZSS Novo mesto, smo v novomeškem delu Laboda pripravili šest predlogov, izbrani pa so bili trije naši delavci in se udeležili preventivne zdravstvene rekreacije v Šmarjeških Toplicah.

Po opravljeni preventivni zdravstveni rekreaciji je Občinski sindikalni svet poslal poročilo o izvajanju te rekreacije (pripravila ga je vodja aktivnosti), preventivne zdravstvene kartone ter obremenilne liste za naše delavce, ki so se je udeležili, česar smo zelo veseli.

Iz tega povzemam:

Na začetku so udeleženci

opravili zdravniške preglede in na njihovi podlagi so pripravili 10-dnevni prilagojen program za skupino. Program je obsegal: hidrogimnastiko v bazenu, savno, plavanje, korektivno gimnastiko, sprehode v okolico, streljanje z zračno puško, pikado, kegljanje ter izlet v Pleterje.

Po zaključku programa so ponovno opravili testiranje ter izpolnili anketna vprašalnika. Iz njih je razvidno, da so bili v skupini udeleženci z dokaj visoko delovno dobo 20-40 let, da čutijo utrujenost pri delu in da imajo težave z enim ali več deli telesa. Vsi so bili zadovoljni z vsebino programa in vodenjem. Tudi same aktivnosti so jim koristile, saj se je gibljivost izboljšala pri večini udeležencev in tudi počutje je bilo boljše.

Ker je bila rekreacija lepo vodena in da smo dobili povratno informacijo o njenem poteku in učinku, zaslužijo organizatorji in vodja aktivnosti vso pohvalo.

B. Z.

Pojasnilo

Opravičujemo se, ker danes ni nagradne uganke. Rok za odgovore je 17. april, to pa je datum izida današnje številke. Do premika izida na zgodnejši datum je prišlo zaradi gradiva odbora naše dejavnosti o izredno težkem položaju tekstilne industrije, datum katerega je vezan na izredno skupščino Splošnega združenja tekstilne industrije Slovenije. Zato je danes nagradna uganke izpadla, bomo z njo pa nadaljevali v prihodnji številki, sredi maja. Srečnega dobitnika ob zadnji uganke — izžrebali ga bomo 17. aprila, kot smo napovedali, pa bomo o nagradi kar takoj obvestili. Tako bo lahko že za prvomajske praznike pohitel na kosilo na Sromlje.

prejeli smo

upravni organi odpirajo vrata občanom

Z namenom da bi strankam omogočil učinkovitejšo uresničevanje njihovih pravic in pravnih koristi ter izvrševanje obveznosti v upravnem postopku, je izvršni svet skupščine občine Novo mesto določil nov delovni čas občinskih upravnih organov. Le-ti bodo od 3. aprila 1989 dalje s strankami poslovali vsak ponedeljek in sredo od 7.30 do 17. ure, v torek in petek pa od 7.30 do 15. ure. Seveda bodo »občinska« vrata za posamezne nujne primere odprta tudi v četrtek. Delovni čas krajevnih uradov ostaja nespremenjen.

Navedene spremembe v delovnem času občinskih upravnih organov so eden izmed ukrepov, s katerimi želi izvršni svet upravo prilagoditi željam in potrebam strank. O drugih ukrepih (skrajšanje časa za pridobitev lokacijske dokumentacije, opravljanje lokacijskih in drugih ogledov in geodetskih storitev tudi v popoldanskem času ipd.) bo izvršni svet občine obvestil v Dolenjskem listu. Izvršni svet bo rad prisluhnil tudi vsem pobudam občanov za izboljšanje dela občinskih upravnih organov. Občani lahko svoje predloge s tem v zvezi naslavljajo direktno na izvršni svet ali pa jih pustijo v za to pripravljenih skrinjicah pri izhodih iz poslovnih prostorov občinskih upravnih organov.

Izvršni svet
SKUPŠČINE OBČINE NOVO
MESTO

 labod

Izhaja tritedensko v nakladi
2760 izvodov

Odgovorna urednica:
Lidija Jež

Grafično priprava:
DIC tozđ Grafika

Tisk:
Tiskarna »Novo mesto«